

مقایسه هیجان خواهی، افکار خودکشی و رفتارهای پرخطر در کودکان آزاردیده و آزارندیده

شهر شیراز در سال ۱۳۹۵

ندا صابر^۱، آذرمیدخت رضایی^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد روان شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت

۲- استادیار بخش روان شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت

چکیده:

هدف: هدف از انجام پژوهش حاضر مقایسه هیجان خواهی، افکار خودکشی و رفتار پرخطر کودکان آزاردیده و آزارندیده شهر شیراز بود.

روش پژوهش: پژوهش حاضر به صورت کاربردی و از نوع علی - مقایسه ای است. جامعه آماری پژوهش شامل تمامی کودکان آزاردیده و آزارندیده شهر شیراز در سال ۱۳۹۴ بوده است که برای نمونه گیری کودکان آزاردیده از روش نمونه گیری در دسترس استفاده شده است، بدین صورت که از بین مراجعین مرکز تخصصی اورژانس اجتماعی شهر شیراز در طی شش ماهه اول سال ۱۳۹۴ به عنوان حجم نمونه انتخاب شدند و برای نمونه گیری کودکان آزارندیده شهر شیراز از روش نمونه گیری تصادفی خوشه ای چند مرحله ای استفاده شد، بدین صورت که از بین ناحیه های شهر شیراز به تصادف یک ناحیه انتخاب و از این ناحیه سه مدرسه انتخاب و از هر مدرسه یک کلاس انتخاب و پرسشنامه در بین کودکان توزیع گردید. برای گردآوری داده ها از پرسشنامه های هیجان خواهی زاگرمین، افکار خودکشی بک و رفتارهای پرخطر مرکز پیشگیری و کنترل بیماری های آمریکا استفاده شد.

یافته ها: جهت تجزیه و تحلیل اطلاعات حاصل از پرسشنامه ها از آزمون های t مستقل و تحلیل واریانس چندمتغیره استفاده شد. یافته های پژوهش نشان داد میزان هیجان خواهی و ملال پذیری در کودکان آزاردیده بیشتر از کودکان آزارندیده می باشد. بین افکار خودکشی کودکان آزاردیده و آزارندیده تفاوت معناداری وجود ندارد و میزان رفتارهای پرخطر کودکان آزاردیده بیشتر از کودکان آزارندیده می باشد.

کلید واژه ها: هیجان خواهی، افکار خودکشی، رفتار پرخطر، کودکان آزاردیده و آزارندیده

مقدمه:

کودک آزاری یکی از معضلات شایع و پیچیده روانی اجتماعی جامعه امروزی است. این پدیده و تجربیات ناگوار دوران کودکی دارای آثار و پیامدهای درازمدت و ناخوشایندی بر تحول و سازگاری شخصیت در دوران بزرگسالی است کودک آزاری طیف گسترده ای داشته و در هر جامعه ای، دارای شدت و ضعف است. در مجموع، کودک آزاری به روش های مختلف از جمله کار، استثمارکردن، ایدای کودکان توسط والدین یا ناپدری و نامادری یا ناپدری و ناخواهری، نظام آموزشی ناکارآمد و... ظهور می یابد [۲۰].

کودک آزاری می توان منجر به رفتارهای پرخطر در کودکی شود. رفتارهای پرخطر، رفتارهایی هستند که سلامت و بهزیستی کودکان را در معرض خطر قرار می دهد. بر این اساس رفتارهای پرخطر به دو گروه تقسیم می شوند، گروه اول شامل رفتارهایی می شوند که بروز آنها سلامت خود فرد را به خطر می اندازد و گروه دوم رفتارهایی هستند که سلامت و تندرستی دیگر افراد جامعه را تهدید می کند. لذا، از آنجایی که میزان خطرپذیری نوجوانان و جنان نسبت به دیگر دوره های سنی بالاتر است، گرایش بیشتری به این نوع رفتارها دیده می شود. از جمله رفتارهای پرخطری که برای دیگران تهدید کننده می باشد می توان به رفتارهای ضداجتماعی مثل دزدی، پرخاشگری، گریز از مدرسه، فرار از خانه و رفتارهای جنسی و از جمله رفتارهای پرخطری که برای خود فرد خطر زا می باشد می توان به مصرف الکل، مصرف سیگار و روابط جنسی نامطمئن اشاره کرد [۲۵].

هر فردی میزانی از هیجان خواهی دارد، هیجان خواهی تحت عنوان نیاز به تجارب و احساس های گوناگون، پیچیده، بدیع و بی سابقه و تمایل به خطر جویی تعریف شده است نکته مهمی که باید در اینجا متذکر شد آن است که یکی از عناصر اصلی هیجان خواهی تمایل یا اشتیاق به خطر جویی است، در حالیکه نتیجه رفتار کاوشی اشارت بر این که خطر جویی اغلب برانگیزنده ترس است و ترس با رفتار کاوشی ناهمساز یا غیر قابل تلفیق است. در چندین نظریه نیز چنین فرض شده است که هیجان هایی از قبیل ترس باعث سطوح انگیزندگی بالا می شوند، به همین دلیل، ترس مانع کنجکاوی موجودات میشود